

Vũ Trọng Phụng

KLIKAŘ

Dokořán

Vũ Trọng Phụng
Klikař

Dokořán

Vũ Trọng Phụng

Klikař

Translation © Ondřej Slówik, 2016

Illustrations © Richard Fischer, 2016

Za podporu vydání publikace a pomoc s překladem si náš dík zaslouží:
Asociace Českých občanů Vietnamského původu, o. s., Đỗ Ngọc Việt Dũng,
Đông Thế Luân, David Grosser, Martina Knápková, Tereza Lišková,
Marta Lopatková, Nguyễn Quyết Tiến, Nguyễn Thị Bình Slavická,
Werner Roth, Martin Sihelský, Mária Strašáková, Eva Valachová.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí
být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem
bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání v českém jazyce (první elektronické).

Z vietnamského originálu *Số Đỏ* přeložil Ondřej Slówik.

Odpovědný redaktor Marek Pečenka.

Ilustrace Richard Fischer.

Obálka, grafická úprava, sazba a konverze
do elektronické verze Michal Puhač.

Vydalo v roce 2016 nakladatelství Dokořán, s. r. o.,

Holečkova 9, Praha 5, dokoran@dokoran.cz, www.dokoran.cz.

(pdf – 878. publikace, 252. elektronická;

epub – 879. publikace, 253. elektronická;

mobi – 880. publikace, 254. elektronická)

ISBN: 978-80-7363-818-4 (pdf)

ISBN: 978-80-7363-819-1 (epub)

ISBN: 978-80-7363-820-7 (mobi)

Obsah

Kapitola I	7
Kapitola II	17
Kapitola III	25
Kapitola IV	35
Kapitola V	45
Kapitola VI	55
Kapitola VII	64
Kapitola VIII	74
Kapitola IX	83
Kapitola X	92
Kapitola XI	102
Kapitola XII	110
Kapitola XIII	120
Kapitola XIV	130
Kapitola XV	139
Kapitola XVI	148
Kapitola XVII	157
Kapitola XVIII	167
Kapitola XIX	175
Kapitola XX	185

Kapitola I

Zrzek Xuân má štěstí v lásce Pan a paní Civilizovaní Paní Zástupcová-Velitelová se slituje

Čtvrtek, kolem třetí odpoledne.

V tenisovém areálu hustě lemovaném stromy byl obsazený pouze pravý dvorec, na němž právě hráli dva Francouzi. Dva malí chlapci unyle sbírali chybně zahrané míčky a vraceli jim je. Přestože hráči nepůsobili o nic méně unyle, jako by hráli jen z donucení, jejich trička byla pro-sáklá potem.

„Sank katr! Pět čtyři!“

„Sank sis! Pět šest!“

Výkřiky se mísily s ozvěnou poskakujících míčků a znělo to jako ryt-mický cvrkot tisíců cikád.

Na chodníku před stadionem dřepěl prodavač limonády, opřený o svůj vozík a rozmlouval s kolegou.

„To je hrůza, čtvrtek a takhle mrtvo.“

„Třeba ještě přijdou. Vždyť byly teprve tři. Navíc od teď budou ur-čitě všichni chodit trénovat každý den, nejenom ve čtvrtek, v sobotu a v neděli.“

„Myslíš? Kdes to slyšel?“

„To dá rozum. Za tři čtyři měsíce přece přijede král a vyhlásí turnaj o pohár. Lidi se tu teď při tréninku div nepřetrhnou.“

Kousek opodál ve stínu cejby pokojně posedával starý věštec a kon-troloval svoje propriety: dřevěnou bedničku, třecí kámen, kousek rumělky, pouzdro na pero a několik ukázkových horoskopů. Čas od

času si zívá a působí při tom jako pravý filozof. Nedaleko od něj Zrzek Xuân právě urputně diskutoval s prodavačkou cukrové třtiny. Obchodní záležitosti? Ale kdepak! Schyluje se nám k milostnému románku, a ne ledajakému. Jedná se – slovy dnešních žurnalistů – o románek Lidový (s velkým L).

Zrzek Xuân chvatně natahuje ruce a snaží se ukořistit trochu lásky.

„Jedeš!“

„Ale no tak, aspoň malinko! Malililinko!“

„Chlípničku!“

„Však by se ti neošoupala...“

„To je fakt, dneska ti za počestnost nikdo nic nedá, ale nedá se svítit, lásce neporučíš, to se ti jenom něco zdálo. A vůbec, obchody nejdou, co kdyby ses trochu pochlapil a něco koupil?“

Zrzek Xuân se náhle postavil a uštěpačně a nebojácně vykřikl: „Já nic nechci!“

Ve výrazu prodavačky se mísila lascivita s arogancí.

„No tak když ode mě teda nic nechceš, tak si jdi laskavě po svých.“

Zrzek Xuân se rozřehtal na celé kolo jako kuň a znovu si sedl.

„Dělám si legraci, co bychom si my dva bez sebe počali? Tak se nečerti a ukroj mi za jedno xu.“

„Nejdřív ukaž peníze.“

Zrzek Xuân zašátral v kapse u kalhot a vytáhl zauzlovaný kapesník tvarem připomínající prasečí ucho. Vyndal z něj minci a teatrálně jí praštil o beton, až to zacinkalo. Zatímco prodavačka loupala třtinu, mumlal si pod vousy:

„Nedávno jsem měl pět hào, a teď už jenom dvě! Včera večer jsem tři probendil s kumpánama. Dvě jsem dal za lístek do kabaretu a ještě jedno za hovězí polívku. Jestli já si nežiju na vysoký noze? Ani na královským dvoře si takhle neužívají. Jen aby se mi ta rozežranost nevy-mstila! Kdybys tak se mnou chtěla žít, to bych se hned začal krotit, ale ty mě stejně neposloucháš, vid?“

Prodavačka mlčela. Xuân se s chutí zahryzl do třtiny a zbytky plival ke sloupu pouličního osvětlení. Pak si utřel ruce do kalhot, vstal a protáhl se.

Prodavačka mu chtěla vrátit drobné, ale Xuân schoval ruce za záda.

„Jen mi to strč do kalhot. Pěkně do přední kapsy.“

Prodavačka našťavaně hodila peníze na zem, Xuân se sehnul a posbíral je.

„Co tě to popadlo, ženská! *Podzimní nocí zavládl klid, žal usídlil se v srdci mém!*“

Jakmile dozpíval těch pár veršů árie Kočinčinského reformovaného divadla, povýšeně odkráčel směrem k věštci. Zastavil se a dlouze na starce zíral jako kopáč, co je poprvé na návštěvě v opičinci paní Bé Tý.

„Chci znát svůj osud,“ vyštěkl na něj.

Stařec se hbitě probral z dřímoty a rychlostí četníka chystajícího se vypsat pokutový bloček vytáhl zpoza ucha štětec.

„Dvě hào! Dvě hào za výklad, ani o chlup miň.“

„Dám vám jedno, pořád lepší než tu sedět naprázdno, ne?“

„Dobrá, dej to sem.“

„Tady máte, co já s penězma.“

Xuân se uvelebil na rohož a položil peníze na víko od bedničky. Věštec vytáhl kus papíru, nastrouhal trochu tuše na třecí kámen a ledabyle na něj plivl. Potom namočil štětec a houkl:

„Den, měsíc a rok narození, nezdržuj.“

„Je mi pětadvacet, velectěný kmetel! Přišel jsem na svět za úplňku desátého měsíce, právě když šly slepice spát.“

Věštec se s námahou přetočil na rohoži a než začal psát, chvíli si cosi mumlal a něco počítal na prstech. Zrzek Xuân si položil ruce na kolena a opřel si o ně bradu. Věštec se pustil do psaní a při tom drmolil:

*Poslové temnot zchvátily tvůj osud,
Hvězdy zkázy tomu chtěly,
by nejbližší tě v dospělosti neuzřeli.*

„Mluvíš-li pravdu o hodině svého zrodu, patrně jest, že sirotkem stal ses dosti brzy.“

„Přesně tak, máte pravdu!“

„Dětství tvé bylo plné strastí.“

„No ano!“

„Ale, ale, tady vidím, že se blýská na lepší časy.“

*Hvězdy prosperity jméno tvé
po celé zemi s pompou roznesou
Čeká tě sláva a skutky veliké!*

„To si nechám líbit. Kdy to začne?“

„Tento rok pro tebe změní vše k lepšímu.“

„Zatím to moc nepociťuju.“

„Nechvátej, na konci roku uzíříš.“

„A jak jsem na tom byl doteď?“

„Štěstěna ti zatím přeje jen v otázkách milostných!“

„Co tím myslíte?“

„Hvězdy praví, že dívčí srdce jsou ti výjimečně nakloněna!“

Zrzek Xuân zatleskal jako při zápase po dobře zahraném returnu a rozšafně pronesl:

„Pravda pravdoucí. Včera jsem šel cestou z kabaretu uličkou Sám Côm a ženský tam po mně šly jak slepice po flusu. Obstoupily mě, chytaly mě za ruce a tahaly za košili, sakra práce, to byl rej! Trefil jste hřebíček na hlavičku.“

Otočil se a zašklebil se na prodavačku cukrové třtiny.

„Co jsem ti říkal?“

Poté pokračoval polohlasem: „Tuhle děvenku mám taky rozpracovanou. Vy si ty peníze vážně zasloužíte, velebný kmete.“

V tu chvíli zastavil před tenisovým areálem luxusní vůz. Dveře se otevřely a z auta vystoupila asi čtyřicetiletá dáma s vizáží svůdnice v letech.

Tvář měla baculatou a silně nalíčenou, vlasy černé a lesklé, ale přesto kudrnaté a váhu kolem sedmdesáti kilogramů se snažila maskovat šátkem, který na to byl však příliš malý. V jedné ruce svírala titěrný slunečník a obrovskou koženou kabelu, ve druhé nesla malinkého psíka, který vypadal jako podivná zmenšenina bájného čchi-lina. Bylo vidět, že vystupování jí působí značnou námahu. Po ní z auta vylezl vyčouhlý mladík hubený jak lunt a s vystouplým ohryzkiem. Měl vykulené oči a vlasy také kudrnaté, oblečený byl jako západní turista. Když vystoupil, otočil se zpět k autu a pomohl ven dívce v bílých šortkách s vlasy spletenými do copu. Na nohou měla tenisky a v ruce držela dvě tenisové rakety. Pak se všichni tři líně odšourali do prostor stadionu.

Zrzek Xuân byl tak zabraný do hovoru s věštcem, že si nově příchozích ani nevšiml. Nahlas přemítal o svém štěstí v lásce a vyptával se věstce dál:

„A co peníze? Zbohatnu, nebo budu mít pořád hluboko do kapsy?“
„Nelze tvrdit, že zbohatneš, ale špatně se mít nebudeš.“

Věštceva poslední věta donutila Xuâna pohroužit se do vzpomínek.

Když mu bylo teprve devět let, bydlel v rodině vzdáleného strýce, který sklízel obdiv celého příbuzenstva za to, jak se o Xuâna obětavě stará, a přitom si z něj udělal osobního sluhu. Netrvalo dlouho a strýc ho surově zbil a vyhodil z domu, protože ho načapal, jak dírkou ve zdi špehuje jeho ženu při koupeli. Od té doby žil Xuân na ulici, živil se ovocem ze stromů a drobnými rybkami z Jezera navraceného meče. Občas prodával buráky nebo noviny, dělal poslíčka divadelní společnosti, jindy zase nabízel ve vlaku tygří mast, zkrátka střídal jednu podřadnou práci za druhou. Protože se pohyboval výhradně po venku, vlasy měl od slunce vyšisované do rzava jako Evropan. Ačkoliv se Xuânovi nedostalo formálního vzdělání, život na ulici z něj udělal protřelého a poměru znalého mládence. Nakonec se mu podařilo sehnat krátkodobou práci podavače míčků na tenisových kurtech. Díky tomu, že v sobě objevil tenisové nadání, si však brzy získal přízeň jak francouzských, tak viet-

namských členů klubu a začalo se mu dařit o trochu lépe. Tenis mu šel tak dobře, že začal snít o tom, že by se z něj mohl stát šampion jako Chim nebo Giao, kdyby jen osud zavál na kurt nějakého tenisového agenta, který by si všiml jeho talentu. Zatím si však vystačil s místem podavače a byl rád, že ho má. Sice to byla práce nevalná, ale mohl alespoň doufat, že mu otevře nějaké možnosti do budoucna. Prodej buráků, sběr ovoce, chytání rybek ani práce pro divadelní společnost žádné lepší zítřky neslibovaly. Účast na lidovém sportovním hnutí ho naplňovala zvláštním pocitem hrdosti a ješitnosti.

„Podívejte se mi do obličeje, vidíte tam prachy, nebo ne?“

Věštec si pozorně prohlédl Xuânovy rusé vlasy, ploché čelo, mohutnou čelist a odstáté uši, načež spokojeně pokýval hlavou a pravil:

„To věru není zlé. Budoucnost bude světlá. Jen škoda, že nemáš černé vlasy.“

„Zatroleně! Kdybych si býval koupil čepici, mohly být pořád jako uhel.“

Z tenisového stadionu vyběhl chlapec a volal:

„Xuâne, kde vězíš? Milostivá je tu! Nemá s kým hrát, poběž honem.“

„Milostivá?“ tápal Zrzek Xuân.

„No přece ta káca madam Civilizovaná, co má za manžela toho třasořitku. A taky ta druhá čůza, madam Zástupcová-Velitelová. Přišla jenom na čumendu, a teď chce hrát taky.“

Zrzek Xuân se zvedl a poručil věštci: „Dobrý muži, sepište tu předpověď a já si ji odpoledne nebo zítra vyzvednu. Nezapomeňte, že už jsem platil! Teď je čas na trochu *kelkes bal* s krasotinkou, třeba z toho taky bude eso.“

Když Xuân míjel prodavačku cukrové třtiny, usmál se a šibalsky na ni mrkl.

„Orevoár. Zase zejtra.“

Když vběhl na hřiště, na levém dvorci už na něj čekali tři lidé.

„Uctivé pozdravení panímámo, pane, madam.“

Manželé Civilizovaní odpověděli jemným pokývnutím hlavy, ale paní Zástupcová-Velitelová se zhnuseně odvrátila. Mladší žena se pousmála a obrátila oči k manželovi.

„Tetička nemá taková oslovení v oblibě,“ vysvětlil Xuânovi pan Civilizovaný.

„Kdo je u tebe panímáma, ty hlupáku?“ spustila paní Zástupcová-Velitelová dopáleně. „Je mi sotva tolik, co tvojí matce! Nebo snad vypadám, že jsem ji porodila? Tvoje matka bude stejně pěkná děv–“

„Promiňte mi ten omyl, vzácná paní, už se to nestane.“

Jakmile vztek manželky nefalšovaného francouzského úředníka opadl, Xuân popadl raketu a odběhl na opačnou stranu kurtu. Hop, hop, míčky létaly z jedné strany na druhou. Svůdná alabastrová stehna paní Civilizované způsobila, že Xuân zkazil několik úvodních úderů, a ona tak získala pocit, že se její hra zlepšuje.

„Ti Vietnamci jsou ale tupci!“ nepřestávala se durdit paní Zástupcová-Velitelová.

„Ale tetinko, už to puš' z hlavy,“ chlácholila ji paní Civilizovaná.

„Musím také začít sportovat, nebo budu za chvíli vypadat jak stará bába.“

„Jestli to myslíte vážně, tetinko, můžete se spolehnout na naši pomoc. Opravdu byste chtěla začít sportovat? Pro sport by to znamenalo vítězství! Vítězství celého Vietnamu! Symbol pokroku naší rasy!“ rozplýval se pan Civilizovaný.

Mluvil plamenně jako všichni vyzáblí neduživci, kteří sport nikdy v životě neprovozovali, ale snaží se okolí přesvědčit o opaku. K tomu všemu ještě studoval v zahraničí. Na studiích ve Francii strávil sedm let a po návratu do vlasti začal nenávidět diplomy ze zahraničních univerzit tak vášnivě, jak to umí jen lidé, kteří v zahraničí sice studovali, ale nikdy žádný diplom nezískali.

Chvástal se, že se při pobytu ve Francii spřátelil s mnoha politiky, vicepremiéry, premiéry, světoznámými spisovateli a tak dále. Někteří

z nich prý byli tak slavní, že se o nich psalo i ve vietnamských novinách. Tajná policie na něj kvůli jeho známostem nasadila dva agenty. Po třech měsících nepřetržitého sledování agenti konstatovali, že jeho jedinou utajovanou činností je kouření camelek. Po návratu do vlasti se přiznal do bohaté rodiny a začal používat příjmení Vãn Minh – Civilizovaný. Tajná policie si tenhle počin ihned podezřívavě zaznamenala. Dalším sledováním se zjistilo, že jméno jeho ženy je Vãn, on se jmenuje Minh, a když se to dá dohromady, vznikne Vãn Minh. Zařazení manželčina příjmení před svoje vnímal jako projev galantnosti. Nic jiného za tím nebylo, žádná snaha o odpor, ani snaha stanout v čele reformního hnutí, ať už národního či mezinárodního. Zkrátka za tím nebylo vůbec nic.

Mnoho lidí ho nicméně vnímalo jako pana Civilizovaného, a tak měl pocit, že by se měl angažovat v proevropském hnutí, aby význam jeho jména nepřišel nazmar. Kdesi zaslechl, že „ve zdravém těle dlí zdravý duch“, a začal zatvrzele propagovat sport všude, kam se hnul. Nejdříve před svou ženou, a pak i před ostatními. On sám pochopitelně nespotoval, ani necvičil, protože byl příliš zaměstnaný děním kolem proevropského hnutí a musel o něm neustále soustředěně hloubat.

Minulost paní Zástupcové-Velitelové také stojí za zmínku. V útlém mládí ji cestou z rodné vesnice na oslavu budování míru znásilnil francouzský voják. Po znásilnění protizákonném následovalo znásilnění zákonem posvěcené, jinými slovy svatební noc. Voják se pak stal zástupcem velitele. Asi po deseti letech společného života pan Zástupce Velitele zemřel, odešel věren vlasti, skončil láskou ke své choti, nebo ho spíš zchvátil manželčin chtíč. Milostivá si krátce nato vzala mladšího důstojníka vietnamského původu, avšak ten po dvou letech náhle onemocněl a zemřel také. Vzhledem k tomu, že ji nikdo nikdy nespatriil s milencem, zlí jazykové tvrdí, že požár milostné vášně rozdmýchávaný početným zástupem obdivovatelů musel manžel hasit úplně sám. Manželčina věrnost ho vyčerpala natolik, že byl nucen utéct před ní do pekla.

Na kurt vstoupily dvě mladé Francouzky v doprovodu vietnamského mladíka.

Zrzek Xuân nabídl jedné z nich svou raketu.

Když druhá dívka odešla do převlékárny, Xuân zmizel.

Po dvorci se nesl zvuk společenské konverzace. Míčky poletovaly sem a tam jako netopýři na lovu komárů.

Za okamžik se na kurtu objevil další Francouz, vlekl Xuâna za vlasy, fackoval ho a nadával mu. Na tu podívanou se seběhli lidé z celého stadionu. Ukázalo se, že Francouz Xuâna načapal, jak šmíruje Francouzku při převlékání ze sukňe do šortek! A tak dostal Xuân vyhazov a ztratil nárok na zbytek měsíčního platu.

V té chvíli napadlo paní Zástupcovou-Velitelovou, že vietnamský národ je sice hloupý, ale občas dokáže i dojmout. Povzdechla si a se soucitem v hlase se obrátila na synovce: „Kdo z nás v mládí neudělal nějakou chybu? Měli bychom mu odpustit, co říkáš? Vždyť je to vlastně chudák. Vyhodit takového člověka je krutost.“

Kapitola II

Policie a pokuty Běda národu! Civilizační zmar! Hvězdy Quan Phù a Tháí Tuế

Když přešli liduprázdný dvůr, policista přivedl Zrzka Xuâna s věštcem před dveře malé cely, otočil klíčem v zámku a sarkasticky je pobídl:

„Račte vstoupit, vašnostové!“

Uvnitř cely byl už tou dobou postarší žebrák s manželkou a dítětem, jakýsi pobuda a pouliční prodavačka se dvěma koši *bún chả*, rýžových nudlí s vepřovým masem, které nestihla před zadržením prodat. Prodavačka zamyšleně seděla schoulená mezi svými koši a opírala se o zeď, pobuda ležel na dlážděné podlaze a chrápal, jako když řeže dříví. Členové žebrákovy rodiny si navzájem láskyplně vybírali vši. Dveře cely se zabouchly, v zámku zarachotil klíč a klapot policejních bot se začal vzdalovat. Z lampy na zdi vycházelo slabé červené světlo.

Věštec položil rohož, deštník a bedničku na podlahu, poté se na bedničku posadil a nahlas si povzdychl.

Zrzek Xuân zůstal stát, oběma rukama se poškrábal na žebrech, povýšenecky si prohlédl své spolunocležníky a nezaujatě přelétl očima celu. Nakonec našpulil rty a ulevil si:

„Já se z toho zovencnu. Tomuhle říkají policejní stanice? Díra je to! Mám toho po krk.“

„Můj krk z toho ale už vynech!“ přerušil ho věštec.

„Taky nemluvím o vás,“ bránil se hned Xuân. „Mám na mysli státní správu!“

Xuân dále ventiloval nespokojenost s vězeňským prostředím. Tahle miniaturní policejní stanice se nacházela v osmnáctém městském okrsku, který byl nedávno z vládního popudu založen. Pracovalo tu pouhých sedm zaměstnanců: francouzský kapitán, tlumočník, vrchní strážmistr a čtyři strážníci. Stanice měla v jurisdikci šestnáct ulic ve francouzské čtvrti, které se dohromady táhly desítky kilometrů. Celá oblast byla naprosto mírumilovná, a proto kdykoliv mohli někoho pokutovat, měli strážníci radost, jako by vyhráli první cenu v loterii. Křížovali těmi šestnácti ulicemi na kole tak často, že po půl roce začali slavit úspěchy v cyklistických závodech. Jeden vyhrál závod Hanoj – Hải Phòng, další se umístili druhí a třetí v závodech Hanoj – Sơn Tây, Hanoj – Bắc Ninh, Tour de Hanoi a tak dále. Když už se v oblasti náhodou nějaký ten zločin udál, většinou nebylo po strážnících ani památky. I v takovém případě byli policisté příliš zabráni do cyklojízdy, a tak pouliční prodavači, číšníci, kuchtíci, rikšové a žebráci hned začali močit na ulici, nadávat si a prát se. Protože strážníci byli pouze čtyři, a dva z nich museli být neustále na stanici, v ulicích mohli být maximálně dva. Šestnáct ulic na dva lidi znamenalo, že veškeré snahy o udržování pořádku se staly opravdu jen tréninkem na cyklistické závody.

Rozpočtové škrty toho roku donutily Ekonomický a rozpočtový výbor Indočiny zavést nařízení, podle kterého musí městské policejní ředitelství každoročně vybrat na pokutách nejméně 40 000 dongů. Hlavní stanice rozdělila sumu mezi osm obvodů, a tak měl každý za úkol dodat 5 000 dongů.

Kapitán si s takovým úkolem nevěděl rady a dovádělo ho to až k nepřičetnosti. Ve Vietnamu se pokutovali z velké části jenom číšníci, kuchtíci, rikšové a pouliční prodavači, na Francouze si nikdo netroufl. Jak z toho má nastřádat pět tisíc? Nakonec svolal v zasedací místnosti tajnou poradou zaměstnanců, na níž se zrodil báječný plán. Zaměstnanci dostali za úkol přestěhovat své rodiny do oblasti šestnácti ulic. A tak byl

nejdříve pokutován pan kapitán, že nechal svého psa volně pobíhat po ulici, jeho žena dostala pokutu za nedostatečný dozor nad zametajícím sluhou a nedodržování hygienických norem. Pokutován byl i tlumočník, vrchní strážmistr, všichni čtyři strážníci, poslíček a policejní zahradník. Někdy to bylo za močení na ulici, jindy za hádky, jízdu na bicyklu bez světel, nedbalý úklid domu a okolí a tak dále. Tak se stalo, že se všichni zaměstnanci policejní stanice navzájem pokutovali, kdykoliv se potkali, jako by byli úhlavními nepřáteli.

Jednou, zrovna když kapitán sepisoval na stroji důležitou zprávu, vtrhl do kanceláře jeden ze strážníků, a informoval ho o vloupání do domu obývaného Francouzi. Došlo k němu předešlé noci, ale přišlo se na to až ráno. Kapitán na to rozmrzele opáčil francouzsky:

„Vloupačky řeší soud, z toho žádná pokuta nekouká.“

Nehledě na to se však odebral s tlumočnickem na místo činu a stanici nechal na starost vrchnímu strážmistrovi.

Vrchní strážmistr seděl sám v kanceláři a zíval jako za velké hospodářské krize. Když šel okolo jeden ze strážníků, strážmistr si znuděně povzdychl:

„Strážníku 1002, je to hrůza, co?“

Strážník souhlasně pokýval hlavou jako opilý, životem znuděný konfucíán.

„Přímo děs, pane veliteli! Mám chuť jít se pověsit!“

„Pokutujeme se jak mourovatí,“ láteřil vrchní strážmistr.

„Ano, už se to nedá vydržet,“ přitakal strážník 1002 melancholicky.

„Jistě, veřejný rozpočet potřebuje peníze...“

„Ale v tom případě potřebuje náš okrsek víc Vietnamců!“

„Taky vám chybí staré časy, řekněme třeba před deseti lety?“

„A jak! Před deseti lety, to byli lidi ještě zabeďnění.“

„Dneska jsou všichni hrozně civilizovaní, takové nešťestí! Ještě nedávno to tu byl samý chuligán, rabiát nebo aspoň hrubián, ulice vy-

padaly jako veřejné záchodky a nebyl den, aby se někdo nepopral. Na jednom kole se jezdilo i ve čtyřech! Lidi si v jednom kuse nadávali, rozbíjeli si hlavy, jejich domy se topily ve spláškách a odpadcích, psi volně pobíhali po ulicích. Světla na kole neměl nikdo. Jenže teď je všechno jinak. Staré dobré časy našich rodičů už nikdo nevrátí. Taková škoda! Ajajaj!“

„Tak, tak, dokonce ani rikšové už neporušují zákony! Světla mají vždycky rozsvícená a nikdy nezastavují uprostřed silnice! Ani jména předků už nikdo nehanobí. Veškeré společenské pořádky jsou v naprostém rozkladu. Dnešní děti už ani neznají žádné nadávky! A všechny jsou upravené a hezky oblečené, samá civilizace a pokrok. Ale lézt po stro-mech a hrát fotbal uprostřed silnice, to ne.“

„Za to může tisk, je to nestoudnost!“

„Přesně tak. Noviny všechny zcivilizovaly a my nemáme komu dávat pokuty.“

„Až na nás. Pokutujeme přece sami sebe!“

„Ani mi to nepřipomínejte, je to nedůstojné. Jsme přece... jsme přece strážci zákona!“

„A já, milý pane kolego, já jsem dokonce vrchní strážmistr! *Sapristi!* Kdyby nebylo těch občasných cyklistických závodů, byl bych nucen říct, že takový život je na kulku.“

„Navíc je neodpustitelné, že naše jména, ani fotografie se neobjevují na hlavních stránkách sportovních deníků.“

„A co jinak? Chystáte se jet příští neděli závod Hanoj – Hà Đông?“

„Zajisté! Čtyřikrát denně projíždím šestnáct ulic, aniž bych musel být jen jedinkrát zastavit, vypsát pokutu a mohl si chvilku oddechnout, s takovou budu na závodě jako blesk! Byl by hřích to nevyužít! Nicméně, pane veliteli, jestli se bude národ rozvíjet současnou rychlostí, nezbude kromě nás k pokutování vůbec nikdo! Pět tisíc dongů v téhle době, to není spravedlivé... já... já protestuji!“

Vrchní strážmistr se postavil a nesouhlasně rozhodil rukama.

„Tak to pozor! To by bylo klasifikováno jako neuposlechnutí přímého rozkazu! Vezměte si třeba choť pana kapitána, minulý měsíc musela zaplatit dvacet dongů a ani necekla.“

Jenže strážník se nedal odbýt.

„Jestli je to tak, budu se muset nechat rozvést se svojí ženou.“

„A safra. Pročpak to?“

„Prosil jsem ji, ať navede děti, aby vyšly před dům a udělaly tam nepořádek. Říkal jsem, ať doma moc neuklízí a odpad nechá trochu přetéct, aby ji mohl strážník 1003 čas od času pokutovat. To bych pak mohl já na oplátku pokutovat jeho ženu. Jenže ona si nedá říct, děti jsou jak malí Buddhové a doma se to jen leskne! Taková lapálie, čarodějnice to je!“

V takhle napjaté atmosféře se už vrchní strážmistr neodvažoval strážníka dále napomínat. Aby obrátil list, rozkázal mu sejít do cely a předvést skupinu zadržených k výslechu.

Strážník 1002 otevřel dveře cely, zrovna když se Zrzek Xuân a věstec hádali.

„No vidíš, to máš z toho, jaký jsi syčák! Teď sedíš v báni! To já jsem klidný, hvězdy Quan Phù a Tháí Tué nejsou tento měsíc ve šťastné pozici, měl jsem takový neblahý pocit, že mě to dožene před soud. Tohle zatčení je vlastně ještě docela selanka, mohlo by být hůř.“

„Vždyť mně je to taky putna! Nechci se chlubit, ale co svět světem stojí, už mě zavřeli nejmíň patnáctkrát.“

„Napadení staršího spoluobčana je násilný trestný čin, mohl bys jít sedět na dlouho!“

Xuân dělal, že neslyší, a plynule pokračoval:

„Posledně mě aspoň zavřeli na hlavní stanici. Tam je to obrovský, velkolepý a strašidelný. Slouží tam sedm nebo osm urostlých Francouzů s obrovskými plnovousy, na prsou mají plno metálů a každý z nich nosí revolver. Pak jsou tam stovky strážníků s bílými obuškama a velkýma

želízkama. Dveře od cely jsou jako z klece pro tygry, dovnitř se vejdou stovky lidí a komárů a štěnic přímo nepočítaně. Jenže tahle prátá stanice má celou velkou jako nosní dírka a vejde se sem sotva pár lidí... je to nestydatost!“

„Vstávat a ven! Tak bude to?“ zaburácel strážník. „Je čas na výslech! A ticho bude! Hádat se, to by vám šlo!“

Až na pobudu, který stále ležel na zemi a chrápal, jako když burácí hrom, se všichni zvedli. Strážník pobudu nakopl a ten ze spaní zamumlal:

„Klid, tady se spí!“

„Tak vstaneš, nebo ne! Mám tě vynést za flígr?“

Pobuda se posadil a rozespale vyhrkl:

„Provedu!“

„Ven!“

„Tak nejdřív mě odvezou na stanici, protože spím na ulici, teď spím na stanici a zas mě vyhazují. Kdo se v tom má vyznat?“ stěžoval si rozmrzele pobuda.

Skupinka vyšla z cely a zamířila přes dvůr do kanceláře. Protože byl Zrzek Xuân nejlépe oblečený (kalhoty západního střihu, tenisky a tílko), obrátil se vrchní strážmistr nejdřív k němu: „Tady ten udělal co?“

„Natloukl mi, prosím, velevážený pane důstojník,“ žaloval pohotově věštec.

„Ale nenatloukl, jen jsem ho škrtil,“ bránil se Zrzek Xuân.

„Nejdřív mě vzal dvakrát pěstí, a pak mě chtěl uškrtit...“

„To není žádná pravda, vůbec jsem ho nepraštil a uškrtil jsem ho nestihl, protože řval, jako když ho na nože berou!“

Vrchní strážmistr bouchl pěstí do stolu.

„Ticho! Ticho, povídám! Otázky tady kladu já. Však já tomu přijdu na kloub. Ty! Proč jsi toho muže uhodil? Po pravdě!“

„Pane důstojník, je to darmožrout, okradl mě o jedno hào. Jeho předpověď byla úplně mimo, ale peníze mi zpátky nedal! Chtěl jsem jenom, aby vrátil, o co mě obral, ta rána pěstí byla jenom nehoda.“

„Vykládal jste mu osud? Dostal jste zapláceno jedno hào?“

„Ale velevážený pane důstojník, jedno hào to bylo už po slevě. Navíc všechno, co jsem předpověděl, je pravda, ale on si nedá říct a pořád chce peníze zpátky.“

„To je lež, pane důstojník! On mi předpovídal světlou budoucnost, ale hned, jak to dořekl, mě vyhodili z práce.“

Vrchní strážmistr se vyčítavě podíval na věštce.

„To vám není hanba nechat si zaplatit za takovou předpověď?“

„Budoucnost je stále otázkou budoucnosti, pane důstojník. Ta se teprve dostaví. Studiu předpovídání budoucnosti jsem se věnoval deset let, a proto předpovídám jako nebesa sama, nikdy se nemýlím! Vy jste navíc mých služeb zatím nevyužil, tak jak mě můžete soudit?“

Teď se strážmistr zamračil pro změnu na Xuâna.

„Mně se zdá, že věstec má pravdu.“

„Vezměme kupříkladu rysy vaší tváře, pane důstojník,“ přerušil ho rychle věstec. „Zrači štěstěnu. Z vašeho obočí je patrné, že máte mnoho sourozenců, ušní lalůčky jsou oblé, což napovídá, že k stáru velmi zbohatnete.“

Strážmistr se na Xuâna zamračil podruhé.

„Tady pan věstec má zjevně talent. A ty alou, dostaneš pokutu! Spáchal jsi trestný čin napadení, navíc na starém člověku. Bude to za jeden dong a osm hào! Pana věštce hned propustit! A vy ostatní ukažte papíry!“

Z ulice bylo slyšet, jak před stanicí zastavuje auto. Do kanceláře vešla paní Zástupcová-Velitelová a s úsměvem pozdravila oba státní činitele. Policisté se na ni culili jako trhovci na movitého kolemjdoucího. Paní Zástupcová-Velitelová totiž často nechávala svého psíka volně pobíhat, a tak už byla pokutována skoro v každé ulici okrsku. Pro policii byla zkrátka něco jako štamgast pro chudého hospodského.

„Čím mohu posloužit, madam?“ zeptal se vrchní strážmistr.

„Jdu zaplatit pokutu za svého známého. Táhleto je on, propustte ho, prosím.“

Vrchní strážmistr si promnul ruce.

„Zajisté, ale nejdřív ty peníze, kdybyste ráčila,“ požádal strážník 1002.

„Kolikpak to dělá, prosím?“

„Jeden dong a osm hào.“

Strážník 1002 zasedl ke stolu a začal vypisovat stvrzenku. Zrzek Xuân si paní nevěřicně prohlížel a pak se zdvořile zeptal:

„Drahá paní, proč si se mnou ráčíte dělat takovou škodu?“

„To se brzy dozvíš. Nějaké využití se pro tebe najde. Až dojedeme domů, bude ti to hned jasné. Čeká tě spousta práce.“

„Vidíš! Přece jsem mluvil pravdu,“ zaradoval se věštec.

Xuân se k němu otočil s omluvou:

„Je to tak! Jste hotový světec. Je mi líto, že jsem vám nevěřil, dobrý muži.“

„O co se jedná?“ otázala se paní Zástupcová-Velitelová.

„Drahá paní, tento věštec vládne neobyčejnými schopnostmi!“

„Skutečně? Ať jde tedy s námi, může mi také vyložit osud. Vůz na nás již čeká.“

Strážník vyplnil stvrzenku a paní Zástupcová-Velitelová zaplatila. Věštec si v cele vyzvedl své propriety a následoval Xuâna a paní Zástupcovou-Velitelovou do auta. Vrchní strážmistr je doprovodil k bráně se slovy:

„Služebník, přijďte zas!“

Teprve když to dořekl, uvědomil si, že není ve francouzské pekárně své ženy, nýbrž na policejní stanici.

Kapitola III

*Syn Nebes, syn Buddhův
Reinkarnace proroka Quỳ Cốc Tử
Podezřelý případ*

Asi tři minuty poté, co klakson auta opakovaně vydal zvuk chrochtajícího divokého prasete, přiběhl sluha, otevřel železnou bránu a pomalu navedl auto na dvůr. Vrby, ibišky, kaktusy, konvalinky na kameninových sloupcích a řady dalších neobyčejných rostlin v zahradě obklopující honosnou vilu západního stylu působily ve slabé záři pouličního osvětlení velice tajuplně. Celá scenérie udělala na Xuâna mocný dojem. Cítil, že by jeho život mohl pomalu vstupovat do nové etapy. Z většce vyzařovalo zadostiučinění, spokojeně se na Xuâna uculoval a tu a tam ho dloubl loktem do žeber. Xuân seděl přímo vedle zadumaného řidiče, a tak se, kromě občasných heknutí způsobených dloubanci, neodvažoval jakkoliv reagovat.

Auto zastavilo u schodiště s dvanácti betonovými schody. Řidič vylezl a otevřel jim dveře. Nejdříve vystoupila paní Zástupcová-Velitelová s japonským slunečníkem, psíkem a koženou kabelou. Potom z auta vylezl věstec se svým deštníkem, bedničkou a slaměnou rohoží. Poslední vystoupil Xuân a auto se vrátilo do garáže. Po schodech přispěchala žena v uniformě služky, aby své paní pomohla se zavazadly.

„Kdepak je mladý pán? A copak dělá?“ zeptala se jí paní Zástupcová-Velitelová.

„Právě se koupe, milostivá paní.“

„Tak on se koupe? Jestlipak už papal?“

Aniž by počkala na odpověď, otočila se k jiné služce:

„Trojko! Proč koupete mladého pána tady na dvoře? Vždyť na něj všichni uvidí!“

„Ale milostpaní, mladý pán to tak sám chtěl, kdyby nebylo po jeho, jistě by plakal.“

V obrovité vaně seděl zavalitý chlapec s tupým výrazem. Přestože měřil hodně přes metr, cachtal se ve vodě jako tříleté děcko. Kolem vany se válely pohozené hračky. Tu plyšový pejsek, tam panenka, autíčko, le-tadélko, trumpeta... Paní položila na zem svého psíka a začala vyzvídat:

„Tak my se koupeme? Jestlipak jsme byli hodní, když tu maminka nebyla? Jestlipak nám někdo nenaplácal? Ňu Ňu Ňu!“

„No tak, pozdrav páníčka!“ přikázala paní Zástupcová-Velitelová a dvakrát zapískala. Pes zvedl přední tlapky a balancoval jen na zadních, jež se mu pod tíhou tělíčka třásly, a s vyplazeným jazykem vítal mladého pána sedícího ve vaně. Chlapec rytmicky plácal do vody a cákal na všechny okolo. Na psíka se pouze zamračil a pak se znechuceně odvrátil.

„Nechci! Nechci!“

„Ale no tak, maminku to mrzí! Maminka ti dá pusinku!“

„Nechci! Nechci!“

Paní Zástupcová-Velitelová na chvilku znejistěla, ale pak pokračovala:

„Tak dobře, teď se pěkně cachtej a buď hodný, ale potom se přijdeš s maminkou najíst, ano?“

„Nechci! Nechci!“

„Ať je tedy po tvém, ale jestli máš maminku rád, dáš jí teď pěknou pusinku!“

Chlapec si ve vaně stoupl... Propána! Nohy nebyly to jediné, co se mu napřímilo, a příroda k němu byla vskutku štedrá. Úplně nahatý, jak ho Buddha stvořil, se natáhl k matce a dal jí pusku. Pro některé přihlížející mohla být tato scéna poněkud šokující a rozhodně by se za ni nemusela stydět leckterá obscénní fotografie. Podle vyjádření několika neurvalých sluhů bylo totiž „nádobíčko“ mladého pána již plně funkční.

Paní Zástupcová-Velitelová se otočila k Xuânovi a věštci. „Je to dar Nebes, syn samotného Buddha,“ vysvětlovala ve snaze vymazat z jejich tváří výraz překvapení.

Věštci bylo hned jasné, že si dítko vymodlila v pagodě, avšak Xuân působil velmi zmateně. Sotva to paní Zástupcová-Velitelová dořekla a vydala se směrem do domu, začal její syn ječet jako na lesy.

„Kde je Trojka?“ rozkřikla se paní Zástupcová-Velitelová.

Chlapec nepřestával ječet.

„Já chci dovnitř! A chci a chci a chci!“

„Trojko! Honem, osušte mladého pána a doneste ho sem.“

Žena si klekla a posadila si tlustého hochu na záda. Chlapec na ní rajtoval jako žokej a křičel: „Hyjé, hyjé, hyjé!“

Věštec měl co dělat, aby ten pohled přečkal, ale Xuân se neudržel a zamumlal polohlasem: „Pro pět ran, to je ale spratek.“

„Tady si sedněte a počkejte na mě,“ rozkázala paní Zástupcová-Velitelová a ukázala na pohovku. Potom zmizela ve vedlejší místnosti.

Po chvíli čekání se ve dveřích pokoje objevil mladý pán. Byl vskutku obrovský, měl na sobě košili a od pasu dolů byl nahý. Nakoukl do pokoje, pak se zase schoval, a tak to dělal pořád dokola a přitrouble se při tom křenil. Na hedvábné košili barvy kuřecího tuku byly na prsou i na zádech vyšité znaky ochraňující jejího nositele před nebezpečím. Okolo krku měl pověšený těžký zlatý řetěz s masivním medailonem naplněným kouzelnými bylinami. Z vedlejšího pokoje byl slyšet prosebný hlas slečny Trojky:

„Mladý pane, vemte si přece ty kalhoty, no tak!“

„Nechci! Nechci!“

„Oblečte se, abyste nebyl pánům pro smích!“

„Chci, aby si se mnou hráli!“

„Když se oblečete, řeknu jim, aby si s vámi šli hrát.“

„Nechci! Nechci!“

„Pěkný dárek z nebes, jen co je pravda,“ zašeptal věštec a štouchl Xuâna do nohy.

Teprve teď tomu Xuân začínal rozumět a souhlasně přikývl.

„To je zvláštní, tvrdí, že měla za muže Francouze. Tak proč...?!“

„No jo!“ vyprskl Xuân, ale rychle si dal ruku před pusou.

„... tak proč to dítě vypadá tak vietnamsky?“ dořekl věštec.

Než stačil Xuân odpovědět, ozval se hlas paní Zástupcové-Velitelové:

„No tak děťátko! Chlapečku ty můj milovaný, oblékni si kalhotky a buď hodný hoch!“

Madam vstoupila zpět do pokoje. Dlouhé tradiční šaty a šátek vyměnila za průsvitnou hedvábnou halenu a povážlivě tenké hedvábné kalhoty. Jelikož navíc neměla podprsenku, vypadala jako skalní přívrženkyně nudismu. V Xuânovi začala doutnat vilnost. Věštec se na znamení dobrých mravů zvedl z pohovky.

„Věštíte z horoskopu nebo z tváře?“ otázala se paní.

„Jak si ráčíte přát, madam,“ odvětil věštec uctivě.

„Co je přesnější?“

„Horoskop bývá přesnější, vzácná paní.“

„Tak tedy z horoskopu.“

„Smím znát datum vašeho narození?“

„Ach, to si bohužel přesně nepamatuji.“

„Budeme tedy muset věstit z vaší tváře, což ovšem nebude již tak exaktní.“

„Nevadí. Pustte se do díla!“

„Vaše rysy, vzácná paní, jsou navýsost obdivuhodné. Z dvanácti charakterových oblastí se jeví problematicky pouze oblast souznění, tedy oblast vztahující se k manželství. Vaše lící kosti jsou totiž abnormálně vystouplé.“

Paní Zástupcová-Velitelová se zamračila a spustila nabroušeně:

„Jakže? Co to má znamenat? Pan Zástupce Velitele se ke mně vždy choval velice láskyplně a pan Vyšší Úředník jakbysmet. Ten ještě na smrtelné posteli křičel z posledního dechu, jak mě miluje. Kolik lidí na tomhle širém světě se může pochlubit hned dvěma takovými manželkami jako já?“